Memòria anual d'activitats de l'Observatori CUSC-UB

Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació
de la Universitat de Barcelona

Any 2008

Consell de Direcció del CUSC-UB

NB: aquesta memòria se circumscriu a les iniciatives coordinades des del CUSC o amb el seu suport; per tant, no inclou les activitats desenvolupades a títol individual pels investigadors adscrits al Centre, les quals apareixen consignades en els respectius currículums.

Seu Edifici Històric
Gran Via de les Corts Catalanes, 585
08007 Barcelona
Tel. 93 403 70 65
www.ub.edu/cusc

Seu Edifici Florensa
Adolf Florensa, 8 - Ed. Florensa
08028 Barcelona
Tel. 93 403 46 63
cusc@ub.edu

ÍNDEX

1. HISTÒRIA DEL CENTRE 3
2. ACTIVITATS D'ESTABLIMENT I FUNCIONAMENT DEL CENTRE 5

2. HISTÒRIA DEL CENTRE

Antecedents del centre (1996- 1998)

L'any 1996 va començar la gestació de l'Institut Universitari de Recerca de Sociolingüística (IURS) per part de la comissió gestora: Albert Bastardas, Emili Boix i F. Xavier Vila. Es va contactar amb el Conseller de Cultura (Joan M. Pujals) exposant les reflexions entorn la creació d'un Institut Universitari de Recerca de Sociolingüística (IURS). Paral·lelament, durant aquest període s'estava gestant la proposta de creació del Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació- CUSC de la UB, mitjançant reunions i consultes amb professorat dels diferents departaments i divisions interessats (Filologia, Educació, Sociologia, Dret, Servei de Llengua Catalana).

Creació CUSC-UB -Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació (1998- 2002)

El dia 5 de maig de 1998 es va crear formalment el CUSC- Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona. Durant el quadrienni 1998-2002, el CUSC-UB es va proposar assolir dues menes d'objectius: *Objectius d'establiment i funcionament del centre*: Dotar el centre de les infraestructures (local, comunicacions, etc.) i el personal de suport (tant per a tasques de recerca com per al suport administratiu) necessaris per al seu establiment i funcionament. Dotar el centre d'una imatge corporativa, etc., necessaris per al desenvolupament correcte de les activitats del CUSC-UB. Difondre l'existència, els serveis i les activitats del centre I promoure l'establiment de convenis i acords amb institucions que afavoreixin la viabilitat econòmica del centre. La Comissió Gestora del CUSC durant aquest quadrienni fou, Albert Bastardas com a director, F. Xavier Vila com a secretari i Emili Boix, Jaume Farràs, Estrella Montolío i Carme Muñoz com a vocals.

Conversió CUSC en Centre Especial de Recerca (2003- 2007)

Durant el període 2003-2007, d'acord amb el nou *Reglament de funcionament intern* de la UB el Centre, s'estructura sobre les següents bases: Un *Consell de Direcció*, format per el director: Albert Bastardas i Boada (Dpt. Lingüística General), el secretari: F. Xavier Vila i Moreno (Dpt. Filologia Catalana) i un vocal: Jaume Farràs i Farràs (Dpt. Sociologia). Un conjunt de *Responsables d'àrea*, de nombre variable en funció de les necessitats del CUSC i nomenats pel Consell de Direcció (Relacions Parc Científic: Jaume Farràs i Farràs, Docència: Emili Boix-Fuster, Col·laboradors: F. Xavier Vila i Moreno, Activitats d'intersecció: Estrella Montolío Durán, Revista electrònica *LSC:* Carme Muñoz Lahoz , Un editor per a cada número, Coordinació i promoció de actes: Àngels Massip). Un nombre d'*Equips de treball*, creats *ad hoc* per membres del CUSC per a la realització de projectes de recerca i serveis concrets. I finalment un *Consell de Centre* format per tots els membres del centre.

Durant el quadrienni 2004-2007, els objectius més importants són: Consolidar un marc econòmic estable per al CUSC; Potenciar la formació d'investigadors predoctorals i postdoctorals i les activitats de docència. Consolidar les accions tant de potenciació de la interdisciplinarietat com de difusió de la recerca en Sociolingüística i Comunicació generada a la UB. Desenvolupar el Laboratori de Sociolingüística amb els seus bancs de dades i potenciar-ne l'explotació. Continuarem la realització tant de jornades i congressos com de conferències, seminaris, presentacions de llibres, i debats d'interès comú per als membres del CUSC, tot posant èmfasi en la cooperació transversal i sinèrgica entre els participants en el Centre. El CUSC participà activament en la creació I consolidació de Xarxa CRUSCAT sobre coneixement, representacions i ús lingüístics de l'Institut d'Estudis Catalans.

A més, es consolidà la revista electrònica del CUSC com a òrgan de transferència del coneixement obtingut mitjançant la recerca en sociolingüística i comunicació. Els números publicats fins a l'actualitat són: 1) El model de conjunció lingüística en català: balanç i impacte de la nova legislació. Editor: F. Xavier Vila i Moreno (2004). 2) 25 anys de Constitució Espanyola: un model lingüístic per avaluar. Editor: Emili Boix-Fuster i Albert Bastardas (2004). 3) Retòrica I Perssuació. Editor: Xavier Laborda (2005), 4) Models de política lingüística per a la Unió Europea: realitats i propostes. Editor: Eva Pons (2006) i 4) Estudis actuals en l'adquisició de segones llengües. Editor: Carme Muñoz Lahoz (2007).
Proposta creació IRPLUR- Institut de Recerca en Plurilingüisme (2005- 2007)

Paral·lelament a la gestió del CUSC, l'any 2005 l'Albert Bastardas va enviar un informe-reflexió a la Secretaria de política Lingüística de la generalitat de Catalunya, "Bases per a la creació d'un centre interuniversitari de referència en sociolingüística i política lingüística". Com a resposta a aquest informe el DURSI encarrega a Albert Bastardas l'elaboració del
"Pla estratègic per a la creació d'un centre de recerca en l'àmbit del multingüisme, la sociolingüística i la política lingüística". L'any 2006 es va concedir al Consell de Direcció del CUSC, format per Albert Bastardas, F.Xavier Vila, Emili Boix I Jaume Farràs, l'ajut (CRI's) per a la redacció de projectes de centres de recerca i innovació d'humanitats i CCSS. El dia 22 de desembre de 2006es va entregar la redacció final de la creació de l'Institut de Recerca en Plurilingüisme (IRPLUR) a l'AGAUR.

Conversió CUSC en Observatori (2007- 2010)

El juliol de 2006 s'informa el CUSC els canvis aplicats en la normativa reguladora dels Instituts de Recerca de la UB, comporten que el CUSC s'ha de reconvertir urgentment en un Institut de Recerca o bé, en un Observatori que compleixi les noves condicions explicitades en la normativa. El dia 11 de gener de 2007 s'inicien els tràmits per a la conversió del CUSC en l'Observatori – Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació i finalment el dia 17 de desembre de 2007 s'aprova la conversió del CUSC en l'Observatori- CUSC.

2. ACTIVITATS D'ESTABLIMENT I FUNCIONAMENT DEL CENTRE

a) Objectius de consolidació i de funcionament del CUSC:

- Infraestructura i personal: s'ha contractat una persona a mitja jornada per donar suport administratiu i a la realització dels projectes.
- Pàgina web: s'ha encomanat la confecció de la nova pàgina web del CUSC, que es preveu acabar al llarg del primer semestre de 2009.
- Difusió de coneixement i recerques: s'ha obert la col·lecció de textos CUSC en el dipòsit de la recerca en línia *RECERCAT*, destinat a facilitar l'accés a resultats de recerca d'investigadors del centre (http://www.recercat.net/simple-search?query=cusc&submit.x=0&submit.y=0&submit=Cercar).
- Acollida d'investigadors internacionals:
  - S'han acollit i assessorat els investigadors internacionals Durk Gorter i Inger Lindberg.
  - S'han atès consultes de tipus diferent, com ara diverses peticions d'assessorament per a l'elaboració de tesis doctorals sobre temes de sociolingüística i política lingüística a Catalunya, entre les quals dues sol·licituds d'estada de recerca al CUSC d'estudiants que optaven a la beca Fullbright (finalment no concedides).

b) Objectius d'ensenyament, de recerca i de dinamització acadèmica:

- S'han dut a terme els projectes de recerca següents fins a l'estat indicat:
  - «Plurilingüisme als Centres de recerca d'excel·lència: El parc científic de Barcelona», encarregat pel Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística de la UB (en fase de conclusió).
  - «La sostenibilitat de les comunitats lingüístiques mitjanes en l'època de la globalització: noves tendències, noves solucions?», encarregat per Linguamón-Casa de les Llengües (conveni plurianual, segon any d'execució).
  - «Estudi sobre la implantació terminològica en l'àmbit de l'esport», del qual s'ha renovat el conveni entre el TERMCAT i el CUSC (conclòs durant el 2008; nou conveni per al 2009).
- S'ha donat suport als projectes de recerca competitius dels membres de l'Observatori següents:
  - «RESOL – Resocialització i llengües: els efectes lingüístics del pas de l'educació primària a secundària en contextos plurilingüe», del Ministerio de Educación y Ciencia (HUM2006-05860), del Departament de Filologia Catalana.
  - «EVOTRANLING: descripció i descobriment de les ideologies entorn de la transmissió lingüística intergeneracional en parelles lingüísticament mixtes de Catalunya, nord del País Valencià i Catalunya», del Ministerio de Educación y Ciencia (HUM2006-04395/FILO), del Departament de Filologia Catalana.
- S'han organitzat tota mena d'accions destinades a l'intercanvi i la dinamització de la recerca, com ara conferències, jornades, cursos, cicles, simposis, congressos, etc., d'entre els que destaquen els següents:
  - Organització de la primera trobada interdisciplinària «Reptes i perspectives de les llengües mitjanes: el cas del català», duta a terme al desembre de 2008.

- Conferència «How modern Norwegian came into being. On the development of competing national standards», a càrrec d'Ernst Håkon Jahr, el 17 de gener de 2008.
- Cursets d'estadística per a (socio)lingüistes: sobre anàlisis no paramètriques, els dies 2 i 3 d'octubre de 2008 i sobre anàlisi factorial, del 9 al 12 de desembre de 2008.
- Acte de presentació de l'*Enquesta sobre els usos lingüístics a Andorra 2004. Llengua i societat a Andorra en els inicis del segle XXI*, el 22 de gener de 2008.
- Elaboració del document «Eines per a l'avaluació de la competència oral en català», presentat el 25 d'agost de 2008 a l'AILA.
- Elaboració de la web «Recollida i anàlisi de les sentències dels alts tribunals espanyols».

— S'ha dinamitzat el seminari LSC–Llengua Societat i Comunicació, amb les sessions següents (http://llenguasocietat.wordpress.com/):

- Taller de tècniques d'investigació qualitatives, el 24 de gener de 2008.
- Sessió sobre comunicacions recents de membres del CUSC a congressos internacionals, el 28 de febrer de 2008.
- «Els models d'organització de les llengües del món: les propostes d'Abram de Swaan i Louis-Jean Calvet», el 13 de març de 2008.
- «Les teories sociològiques duals d'Ulrich Beck i Alain Touraine», el 8 de maig de 2008.
- «Usos, actituds i confiança lingüístiques en l'alumnat de sisè de primària en entorns escolars multilingües a Catalunya », a càrrec de Comajoan i Gomàriz, el 15 de desembre de 2008.

— S'ha elaborat el sisè número, amb el títol «Lingüística i Comunicació a les organitzacions», de la revista en línia *LSC–Llengua, Societat i Comunicació*.

— S'ha promogut la docència de tercer cicle en els camps propis, concretament en l'organització del curs *Un ésser viu anomenat llenguatge. Complexitat i paraula*, Cosmocaixa, realitzat entre febrer i març del 2009.